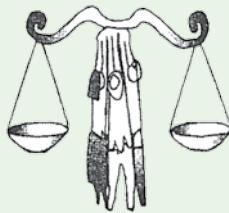

KATARUNGANG PAMBARANGAY

Tagalog Version

SENTRO NG ALTERNATIBONG LINGAP PANLEGAL SALIGAN

Main Office

Ground Floor, Cardinal Hoffner Training Center
Social Developmental Complex
Ateneo de Manila University
Loyola Heights, Quezon City 1108
Tel.: +63 2 4266124(telefax)
saligan@saligan.org

Bicol Branch

Unit 4 Reyta-Tondo Townhouses, Camagong Street,
Mariano Village, Balatas, Naga City
Tel.: (054) 472-9193
saliganbikol@saligan.org

Mindanao Branch

Door 1, 422 Champaca Street,
Juna Subd., Matina, Davao
Tel.: +63 82 2984161(telefax)
saliganmindanaw@saligan.org

KATARUNGANG PAMBARANGAY

Tagalog Version

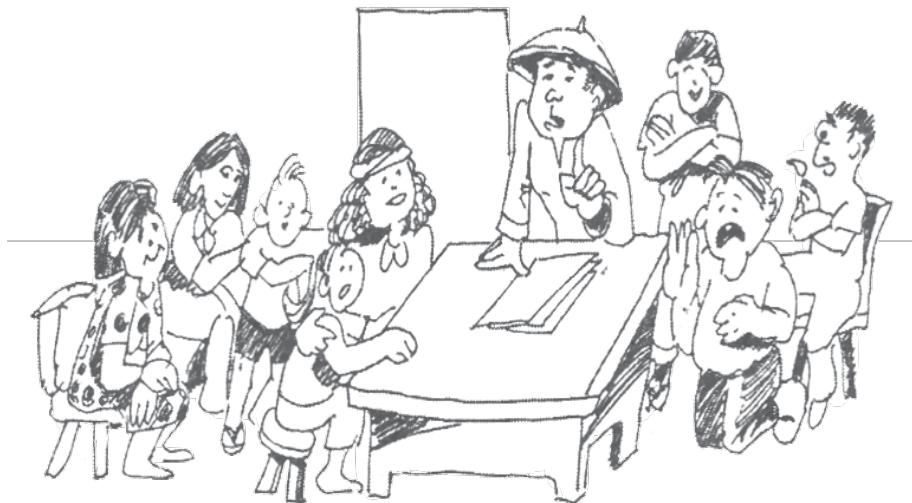

Mga Nilalaman

- I. Katarungang Pambarangay (KP)
 - Konsepto ng KP
 - Legal na Basehan ng KP
 - Layunin ng KP
- II. Lupong Tagapamayapa
 - Konsepto, Komposisyon at Organisasyon
 - Punong Barangay bilang Lupon *Chairperson*
 - Kalihim/o ng Lupon
 - Kwalipikasyon ng Miyembro ng Lupon
 - Proseso sa Pagtalaga ng Lupon
 - Termino ng Opisina ng Lupon
 - Bakanteng Posisyon sa Lupon
 - Kapangyarihan at Responsibilidad ng Lupon
 - Karakter ng Trabaho ng Lupon
- III. Pangkat Tagapagkasundo/*Conciliation Panel*
 - Konsepto ng Pangkat
 - Bumubuo ng Pangkat
 - Opisyales ng Pangkat
 - Pangkat *Chairperson*
 - Kalihim/o ng Pangkat
 - Bakanteng Posisyon ng Pangkat
- IV. Mga Partido sa KP
- V. Awtoridad o Hurisdiksiyon ng Lupon
- VI. Venue
- VII. Proseso ng Katarungang Pambarangay
- VIII. Support Mechanism

*Ang babasahing ito ay inilathala ng
Sentro ng Alternatibong Lingap Panlegal (SALIGAN)
sa tulong ng
Katholische Zentrale Stelle fur Entwicklungshilfe e.V.*

I. KATARUNGANG PAMBARANGAY: Konsepto, Layunin at mga Legal na Basehan

KONSEPTO NG KATARUNGANG PAMBARANGAY

Ano ang Katarungang Pambarangay?

Ang Katarungang Pambarangay ay isang sistema nang pangangasiwa ng hustisya sa bawat barangay upang maisaayos ang mga hidwaan sa pamamagitan ng *mediation, conciliation o arbitration* ng mga nakatira sa barangay na hindi na kinakailangan pang dumaan sa korte.

Ang sistema ng Katarungang Pambarangay ay maituturing na isang tradisional na paraan ng pagsasaayos ng mga hidwaan sa komunidad ng Pilipinas. Ito ay matagal ng ginagawa simula pa sa panahon ng mga tribu, angkan, pamilya at noong panahong wala pang organisasyong pulitikal katulad ng barangay.

Dahil sa ipinakitang bisa ng sistema ng Katarungang Pambarangay, minarapat ng ating gobyerno na gawing formal at isama ito sa Sistemang Legal ng ating bansa bilang isang paraan ng pagsasaayos ng hidwaan.

Dahil dito ang Presidential Decree (PD1508) o Katarungang Pambarangay Law ay pinagtibay noong Hunyo 11, 1978 at naging epektibo naman noong Disyembre 20, 1978. Ang PD 1508 ay isang pagkilala sa mahalagang papel ng tradisyon ng mga Pilipino na ayusin ang hidwaan o hindi pagkaintindihan ng bawat isa sa barangay sa pamamagitan ng *amicable settlement* na siyang daan upang maitaguyod ang mabilis na pangangasiwa ng hustisa o katarungan.

LEGAL NA BASEHAN NG KATARUNGANG PAMBARANGAY

Ano ang mga legal nabasehan sa pagpapatupad ng Katarungang Pambarangay?

Ang Republic Act 7160 (RA 7160) o ang Local Government Code of 1991 (LGC) ang batas na ipinapatupad sa pagpatakbo ng Katarungang Pambarangay. Ang Katarungang Pambarangay ay nakapaloob sa *Sections 399-422, Chapter 7, Title 1, Book III*.

Ang PD 1508 ay pinawalang-bisa na ng RA 7160. Pero kung ating tititingnan ang bagong batas, makikita na karamihan sa probisyon nito ay reiterasyon lamang ng mga probisyon ng PD 1508.

Base sa Section 421 ng LGC, iprinoklama ng Department of Justice noong Hunyo 1, 1992 ang "Katarungang Pambarangay *Rules*" upang maipatupad ang nasabing mga probisyon sa LGC. Nakapaloob sa *rules na ito* ang mga alituntunin na nagbibigay detalye sa pagtataag, pagpatakbo at pangangasiwa ng Lupong Tagapamayapa at Pangkat ng Tagapagkasundo. Kasama rin dito ang proseso sa pag-aayos ng mga hidwaan sa barangay sa pamamagitan ng *mediation, conciliation* at *arbitration*. Ang mga alituntunin na ito ay naging epektibo noong Hunyo 2, 1992 sa parehas na araw na ito ay opisyal na nailathala sa Official Gazette.

Noong Hulyo 15, 1993 ang Korte Suprema naman ay nag-isyu ng *Administrative Circular No. 14-93* na nagbibigay utes sa lahat ng Korte, bilang kondisyon sa *pagsampa* ng kaso sa korte o sa anumang opisina ng gobyerno na kailangang dumaan muna sa proseso ng Katarungang Pambarangay maliban na lamang kung ang kaso ay labas sa hurisdiksyon ng Katarungang Pambarangay.

LAYUNIN NG KATARUNGANG PAMBARANGAY

Ano ang layunin ng Katarungang Pambarangay?

Ang layunin ng Katarungang Pambarangay ay ang mga sumusunod:

1. Kilalanin ang matagal ng tradisyon ng mga Pilipino tungkol sa pag-aayos ng mga hidwaan sa pamamagitan ng *amicable settlement*;
2. Pagbuo ng makabagong pamamaraan para sa mas mabilis na pangangasiwa ng hustisya/katarungan;
3. Ipatupad ang kautusan ng Saligang Batas na pangalagaan at pagyamanin ang kulturang Pilipino gayun din ang pagpapatatag ng pamilya bilang *basic social institution*;
4. Pagbigay sa mga tao nang dagdag na alternatibo para sa pagdinig ng kanilang mga reklamo;
5. Mabawasan ang mga kasong *isinampa* sa korte; at
6. Pagbutihin ang kalidad ng hustisya na ibinibigay ng korte.

II. LUPONG TAGAPAMAYAPA: Konsepto at Komposisyon ng Lupong Tagapamayapa

KONSEPTO, KOMPOSISYON AT ORGANISASYON

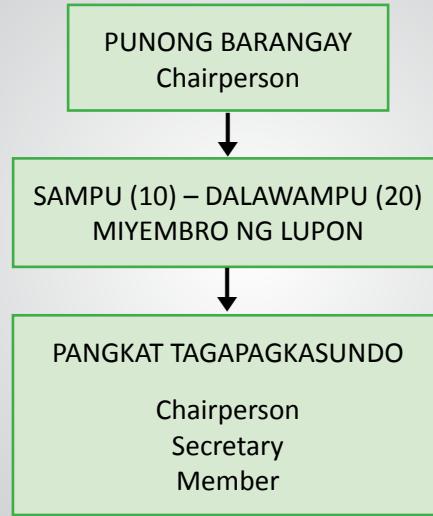
Ano ang Lupong Tagapamayapa?

Ang Lupong Tagapamayapa o Lupon ay isang grupo na inoorganisa sa bawat barangay na binubuo ng Punong Barangay bilang *Chairperson* at sampa hanggang dalawapung miyembro na hinihirang ng Punong Barangay.

Ang bawat barangay ay dapat merong Lupong Tagapamayapa na tatawaging Lupon. Ang pagbuo ng lupon ay *mandatory* sa bawat barangay, ito ay hindi lamang nakabase sa kagustuhan ng Punong Barangay.

Binigyan ng LGC ang Punong Barangay ng kapangyarihan na magdesisyon sa aktwal na bilang ng miyembro ng Lupon Tagapamayapa, kinakailangan lang na ito ay hindi bababa sa sampa (10) at hindi hihigit sa dalawampu (20). Ang bilang ay naka depende sa pangangailangan ng barangay at isinasa alang-alang ang populasyon, bilang ng mga kaso sa barangay at iba pang katulad na basehan.

Komposisyon ng Lupong Tagapamayapa

PUNONG BARANGAY BILANG CHAIRPERSON NG LUPON

Ano ang mga kapangyarihan at responsibilidad ng Punong Barangay bilang *chairperson* ng Lupon?

Itinuturing ng LGC ang Punong Barangay, bilang *chief executive* ng barangay, na pinaka kwalipikadong maging *chairperson* ng Lupon. Siya ang uupong chairperson sa kapasidad na *ex-officio* na ang ibig sabihin ay hindi na kailangan ng hiwalay pang paghirang o

appointment. Maliban sa mga karaniwang responsibilidad niya bilang Punong Barangay, siya ay kinakailangang umupo bilang *chairperson* ng lupon.

Ang Punong Barangay ay kinakailangang:

1. Bumuo ng Lupon.

Kinakailangan niyang buohin ang Lupon sa panahon at paraan na ipinaguutos ng batas.

2. Patnugutan ang mga gawain na may kinalaman sa *mediation o arbitration*.

- a) Tanggapin ang mga nakasulat na reklamo at isulat ang mga *verbal* na reklamong personal na ipinaabot sa kanya. Pagkatapos tanggapin ang reklamo, ipapaalam ng Lupon Chairperson sa nagrereklamo (*complainant*) ang petsa ng kanilang unang *hearing*. Sa loob nang susunod na araw, sa kondisyon na ito ay may trabaho, mag-iisyu ng *summons sa nirereklamado* (*respondent*) na humarap sa nakatakdang petsa ng *hearing* na hindi bababa sa limang (5) araw simula sa araw na natanggap ang summon;
- b) Pangasiwaan ang panunumpa na may kaugnayan sa pagpapatupad ng Katarungang Pambarangay;
- c) Pasiyahan ang lahat ng reklamo patungkol sa *venue* na ipinaalam sa kanya ng partido habang nagaganap ang *hearing*. Matapos nito, mag-iisyu ng *certificate* na nalutas na ang reklamo tungkol sa *venue* o *certificate* na walang isyu tungkol sa *venue*;
- d) Mamagitan sa mga hidwaan na sakop ng hurisdiksyon ng Lupon; at
- e) Bigyan ng desisyon ang pagtatalo ng mga partido sa pamamagitan ng nakasulat na kasunduan ng mga partido na sila ay susunod sa *arbitration award* o desisyon ng Lupon *Chairperson*.

- 3. Buohin ang Pangkat sa kasong walang naabot na pagkakasundo ang mga partido sa pamamagitan ng mediation**
- 4. Gawin ang iba pang kapangyarihan at responsibilidad tulad ng:**
 - a) Pamunuan ang regular na pagpupulong ng Lupon;
 - b) Siguruhin na ang mga responsibilidad ng Lupon ay di napapabayaan lalung-lalo na ang administratibong pamamalakad nang Lupon sa mga Pangkat; at
 - c) Ipatupad ang anumang napagkasunduan ng mga partido na nakasaad sa *amicable settlement* o ang desisyon nang mga *arbitrators* tungkol sa hidwaan na syang nakasaad sa *arbitration award* na kinakailangang sundin ng mga partido.

KALIHIM NG LUPON

Sino ang kalihim ng Lupon?

Ang kalihim ng barangay ang siyang tatayo bilang kalihim ng Lupon.

Ano ang responsibilidad ng kalihim ng Lupon?

Ang mg sumusunod ay tungkulin ng kalihim ng Lupon:

1. Magtago at panatilihin ang record book kung saan nakasulat ang mga reklamo at lagyan ng bilang ayon sa

petsa at oras na ito ay naipag-bigay alam sa barangay. Isulat sa *record book* ang pangalan ng mga partido, oras at petsa ng reklamo gayundin ang uri o klase ng kaso;

2. Magtago ng resulta ng lahat ng *mediation proceedings* na ginawa ng Punong Barangay;
3. Magsumite ng report tungkol sa *mediation proceedings* sa tamang korte ng lungsod o munisipyo tulad ng *municipal trial courts, municipal circuit trial courts o metropolitan trial courts*;
4. Itala ang hindi pagsunod ng mga testigo at partido sa *subpoena* na inisyu ng Punong Barangay;
5. Tumanggap at magtago ng lahat ng tala ng pagdinig na isinumite sa kanya ng *conciliation panel* o Pangkat;
6. Magsumite sa tamang korte ng lungsod o munisipyo ng mga napagkasunduan ng mga partido na hindi mas maaga sa ika labing-isa at hindi mas tatagal pa sa ika labing-limang araw simula sa petsa ng kasunduan;
7. Mag-isyu ng *certification* na nagbabawal sa pagsampa ng reklamo upang ito ay dinggin sa korte o anumang ahensya ng gobyerno. Ipapaloob sa nasabing certification ang naganap na pag-uusap sa barangay at ang naabot na kasunduan ngunit ito ay pinawalang bisa ng mga partido;
8. Mag-isyu ng *certification* na nagbabawal sa nagrereklamo (*complainant*) na *mag-sampa* ng kaso o ang nirereklamo (*respondents*) na *mag-sampa* ng *counterclaim* sa korte dahil sa hindi nito pagharap sa Lupon o Pangkat;
9. Mag-bigay ng kopya ng napagkasunduan o *arbitration award* sa lahat na mga partido at sa Punong Barangay;
10. Mag-isyu ng sertipikadong kopya ng anumang pampublikong *record* na nasa pangangalaga nya sa kondisyon na ang mga ito ay hindi *confidential*.

KWALIPIKASYON NG MIYEMBRO NG LUPON

Sino ang maaring maging miyembro ng Lupon? Anu-anong mga kuwalipikasyon na kailangan para maging miyembro ng Lupon?

Sino man na nagtagay ng mga sumusunod na katangian ay maaring maging miyembro ng Lupon:

1. Aktwal na naninirahan o nagtrabaho sa barangay kung saan nya ninanais na maging miyembro ng Lupon;
2. Hindi *disqualified* o inalisan ng karapatan sa ilalim ng batas na maging miyembro ng Lupon;
3. May integridad, walang pinapanigan, malayang magisip, may sariling paninindigan at reputasyon na pagiging matapat;
4. Nagpahayag ng kanyang kagustuhan na tumulong sa barangay.

Isa sa binago ng LGC sa lumang batas ng Katarungang Pambarangay ay ang natamong edukasyon bilang kuwalipikasyon upang maging miyembro ng Lupon. Hindi rin kinakailangan na may kasanayang legal upang maging ganap na miyembro ng Lupon.

Mas binigyan ng importansya ng LGC ang *moral ascendancy* ng mga respetadong miyembro ng barangay kaysa sa edukasyon o kasanayang *legal*. Pero, hindi ibig sabihin na ang mga abogado

ay inaalisan ng karapatan na maging miyembro ng Lupon. Ang pinagbabawal ng LGC ay ang pagharap ng abogado bilang *counsel* o *representative* ng mga partido sa kaso sa barangay dahil ang mandato ng LGC ay ang personal na paghaharap ng mga partido.

Kinakailangan bang full-time ang trabaho ng mga miyembro ng Lupon?

Ang serbisyo ng Lupon ay hindi kinakailangang *full time*. Kinikilala ng LGC na ang isang taong nagtratrabaho, sa pribado o publikong ahensya, ay maaari ding maging miyembro ng Lupon.

Ang isang taong may regular na posisyon sa gobyerno ay maaring maging miyembro ng Lupon. Ito ay isa sa mga *exceptions* sa polisiyang nagbabawal sa mga *appointive public officials* na humawak ng dalawa o higit pang posisyon.

Sino ang mga hindi maari o diskwalipikadong maging miyembro ng Lupon?

Ang mga sumusunod ay hindi maaring italaga bilang miyembro ng Lupon:

1. May edad na mas mababa sa 18;
2. Ang mga incompetent, kagaya ng mga sumusunod:
 - a. Mga taong naparusahan ng *civil interdiction*;
 - b. *Hospitalized lepers*;
 - c. *Prodigals*;
 - d. Bingi at pipi na hindi marunong sumulat at bumasa;
 - e. May kakulangan sa pag-iisip o *unsound mind*, kahit na paminsan-minsan maayos ang kanyang pag-iisip (*lucid interval*); o yung mga walang kakulangan sa pag-iisip, pero dahil sa kanyang edad, sakit, at iba pang kaparehong rason, hindi nila kayang alagaan ang kanilang sarili at mga ari-arian kung walang tulong ng iba.
3. Nahatulan na may sala sa isang krimen na may kaparusahang perpetual or temporary disqualification na humawak ng pampublikong posisyon;

4. Inihalal na opisyal ng gobyerno maliban na lamang kung pinapayagan ng batas o ng kanyang *primary functions* o posisyon.

Ang mga hukom ay hindi maaaring maging miyembro ng Lupon. Isa sa mga layunin ng Lupon ay ang mabawasan ang mga kaso sa korte. Ang pag-*appoint* o paghirang sa mga hukom bilang miyembro ng Lupon ay makakaapekto sa oras nila para mas maibigay ang buong serbisyo sa mga kasong *nakasampa* sa korte.

Ang isa namang pari o *ecclesiastic* ay maaari din na ihirang bilang miyembro ng Lupon.

Importanteng malaman na ang mga miyembro ng Sanggunian kagaya ng kagawad ay hindi rin maaaring maging miyembro ng Lupon, ngunit ang mga *appointive barangay officials* ay hindi pinagbabawalang maging miyembro ng Lupon.

5. Miyembro ng Sandatahang Lakas ng Pilipinas o *Armed Forces of the Philippines (AFP)* na nasa aktibong serbisyo o *duty*.

PROSESO SA PAGHIRANG NG MIYEMBRO NG LUPON

Paano binubuo ang Lupon?

Ang mga sumusunod ay ang proseso sa pagbuo ng Lupon:

1. Ang mga Punong Barangay, sa loob ng labing-limang (15) araw simula ng sila ay naupo sa posisyon, ay mag-iisyu ng *notice* tungkol sa pagbuo ng Lupon.

Nakalagay sa *notice* ang mga pangalan ng mga gustong maging miyembro at nagpahayag ng kanilang kusang loob na pagsang-ayon.

2. Ang *notice* na ito ay ipapaskil sa lugar na madaling makita ng mga tao sa loob ng tatlong (3) linggo. Ito ang tinatawag na *posting period*.
3. Sa loob ng *posting period*, sino man sa barangay ay maaaring magpahayag ng kanilang pagtutol o oposisyon o magrekumenda sa paghirang nang sino mang nakalista sa *notice*. Ang mga dahilan ng oposisyon at rekumendasyon ay dapat ipaabot sa Punong Barangay sa loob ng *posting period* na tatlong (3) linggo.
4. Pagkatapos mapagisipan at timbangin ang oposisyon at rekumendasyon sa magaganap na paghirang, ang Punong barangay sa loob ng sampung (10) araw pagkalipas ng *posting period* ay kinakailangang i-hirang ang mga taong sa tingin nya ay nararapat na maging miyembro ng Lupon.

Ang paghirang ay dapat nakasulat sa papel, nilagdaan ng Punong Barangay at pinatunayan ng kalihim ng barangay.

5. Matapos ihirang, ang bawat miyembro ng Lupon ay manunumpa sa harap ng Punong Barangay.
6. Ang listahan ng mga hinirang na miyembro ng Lupon ay kinakailangang nakapaskil sa tatlong (3) lugar na madaling makita sa barangay sa loob ng kanilang termino.

Maari bang magpahayag ng pagtutol sa gagawing paghirang ng miyembro ng Lupon ang sino man sa barangay?

Oo. Kahit sino ay maaring magpahayag sa Punong Barangay ng kaniyang pagtutol sa gagawing paghirang ng sino mang nasa listahan ng nais ihirang sa dahilan na hindi sya kuwalipikado o hindi nya taglay ang katangiang nababagay sa miyembro ng Lupon.

Pwede bang magrekumenda ang sino man sa barangay kahit wala sa listahan para maging miyembro ng Lupon?

Oo. Pero ang *endorsement* o rekumendasyon ay kailangang gawin sa loob ng *posting period* na hindi bababa sa tatlong (3) linggo.

Paano bubuohin ang Lupon sa mga bago pa lang na barangay?

Para sa mga barangay na bago pa lamang buohin, kinakailangang buohin ng Punong Barangay ang Lupon sa loob ng dalawang (2) buwan simula ng siya ay naupo sa posisyon. Sa ganitong sitwasyon, ang termino ng miyembro ng Lupon ay sabay sa termino ng naghirang na Punong Barangay.

TERMINO NG OPISINA NG LUPON

Ano ang termino sa pag-upo ng mga miyembro ng Lupon?

Mananatili sa posisyon ang mga miyembro ng Lupon hanggang hindi pa nabubuo ang bagong Lupon pagkalipas ng tatlong (3) taon simula ng kanilang pagkakahirang. Maaaring mas maiksi sa tatlong (3) taon ang kanilang termino kung naputol ito sa alin mang sumusunod na paraan:

1. Pagbaba sa puwesto;
2. Paglipat ng tirahan o lugar ng trabaho;
3. Pagbawi ng *appointment* ng Punong Barangay na sinangayunan nang mayoryang miyembro ng Lupon;

Hindi maaring buwagin ng Punong Barangay ang buong Lupon at mag organisa nang panibagong Lupon habang hindi pa natatapos ang termino ng kasalukuyang miyembro ng Lupon dahil sa ganitong sitwasyon wala nang mayoriang boto na maaring magbigay pahintulot sa mas maagang pagtanggal ng sino man sa Lupon.

Ang dahilan kung bakit tatlong (3) taon ang termino ng miyembro ng Lupon ay para isabay ito sa termino ng Punong Barangay. Pero pinapayagan ng LGC ang posibleng *hold-over* o pagpapatuloy ng termino kahit lumampas ito ng tatlong (3) taon habang pinoproseso pa ng bagong halal na Punong Barangay ang pagbuo ng Lupon.

BAKANTENG POSISYON SA LUPON

Ano ang mangyayari kung may bakante sa Lupon?

Sa sitwasyon kung saan at sa kung ano mang dahilan ay nagkaroon ng bakanterg posisyon sa Lupon, ang Punong Barangay ay agad na hihirang ng kuwalipikadong tao na uupo sa natitirang panahon ng panunungkulan ng umalis na miyembro.

KAPANGYARIHAN AT RESPONSIBILIDAD NG LUPON

Anu-anong mga responsibilidad o tungkulin ng Lupon sa barangay?

Ang mga responsibilidad o tungkulin ng Lupon ay ang mga sumusunod:

1. Administratibong Pamamalakad (*administrative supervision*)

Magbigay ng administratibong pamamahala sa proseso ng paglutas nang alitan na ipinapasunod ng Lupon.

Ang Lupon ay may pananagutan na pangasiwaan at pamahalaan ang Pangkat ng Tagapagkasundo o *conciliation panel*. Obligasyon din ng Lupon na tingnan kung kumpleto ang kagamitan ng Pangkat at kung ginagawa nila ang kanilang trabaho.

2. Regular na *Meeting*

Magpulong ng isang beses sa bawat buwan para sa pagpapalitan ng mga ideya na may kaugnayan sa paglutas ng hidwaan at para ang lahat ng miyembro ng Pangkat Tagapagkasundo ay makapagpahayag at maipaabot ang kanilang obserbasyon at karanasan sa paggawad ng mabilis na resolusyon sa hidwaan.

3. Pagbawi ng *Appointment*

Sumangayon sa Punong Barangay sa pamamagitan ng mayoriang boto ng lahat ng miyembro ng Lupon sa pagbawi ng paghirang sa katungkuluan o *appointment* ng isang miyembro ng Lupon sa dahilan na hindi nito kayang gampanan ang mga responsibilidad at tungkulin ng isang miyembro ng Lupon.

4. *Execution* ng kasunduan o *award*

Ipatupad sa pamamagitan ng Punong Barangay ang kasunduan o desisyon na sinang-ayunan ng mga partido sa hidwaan, at

5. Iba pang tungkulin at kapangyarihan

Ipatupad ang iba pang kapangyarihan, responsibilidad at tungkulin na iginawad ng batas o ordinansa.

KALIKASAN NG TRABAHO AT SERBISYO NG LUPON

Ano ang kalikasan ng trabaho at serbisyo ng Lupon?

1. Ang mga miyembro ng Lupon, habang ginagawa ang kanilang opisyal na tungkulin o nasa okasyon ng paggawa nito ay tatawaging *persons in authority* ayon sa katuturan na nakalagay sa *Revised Penal Code*.

Ang tinatawag na *persons in authority* ay ang mga pampublikong opisyal na binigyan ng hurisdiksiyon o kapangyarihan na magpatupad ng batas.

Importanteng malaman kung sino ang mga itinuturing na *persons in authority* ayon sa batas upang maiwasan ang posibleng paglabag sa *direct assault*, isang krimen sa ilalim ng *Revised Penal Code* na nagpaparusa sa sino man na umatake, gumamit ng pwersa, nanakot o nanlaban sa *persons in authority* o sa kanyang *agent* habang ang huli ay gumaganap sa kanyang tungkulin.

2. Ang mga miyembro ng Lupon ay manunungkuluan nang walang sahod maliban na lamang sa mga insertivo na ibibigay ng barangay, munisipyo o lungsod.

Ang *Department of Interior and Local Government (DILG)* ay magpapatupad ng isang sistema na magbibigay ng pang-ekonomiya at iba pang insertivo sa mga miyembro ng Lupon at Pangkat na nagpapakita ng husay at abilidad sa hustisya at paglutas ng mga hidwaan na inilalapit sa barangay.

Habang ipinapatupad ng Lupon at ng mga miyembro ng Pangkat ang kanilang tungkulin, maging sila man ay nasa pribado o pampublikong ahensya, sila ay ituturing na nasa opisyal na oras ng trabaho. Dahil sa nasabing rason, hindi maaring bawasan ang kanilang sweldo o gastusin sa trabaho.

III. PANGKAT TAGAPAGKASUNDO/CONCILIATION PANEL Konsepto, Komposisiyon at Organisasyon

KONSEPTO NG PANGKAT TAGAPAGKASUNDO O CONCILIATION PANEL

Ano ang Pangkat Tagapagkasundo o Conciliation Panel?

Sa bawat hidwaan na idudulog sa Lupon, bubuo ng *conciliation panel* na tatawaging Pangkat Tagapagkasundo o sa maikling tawag ay Pangkat.

Ang Pangkat ay ang *panel of conciliators* o *arbitrators* na bubuo hin sa bawat hidwaan na hindi naayos sa pamumuno ni Punong Barangay o Lupon Chairperson.

KOMPOSIYON NG PANGKAT AT PARAAN NANG PAGPILI

Ano ang komposisyon ng Pangkat? Paano ito pipiliin?

Ang Pangkat ay binubuo ng tatlong (3) miyembro na pipiliin ng dalawang partido sa hidwaan mula sa listahan ng mga miyembro ng Lupon. Ang dalawang partido ay pipili rin ng pang-apat na miyembro bilang *alternate* na miyembro ng Pangkat.

Ano ang mangyayari kung hindi magkakasundo ang dalawang partido kung sino ang magiging miyembro ng Pangkat?

Kung sakaling hindi magkasundo ang dalawang partido kung sino-sino ang magiging miyembro ng Pangkat, ang Lupon Chairperson ang pipili sa pamamagitan ng pagbunot ng tatlong (3) pangalan mula sa listahan ng mga miyembro ng Lupon. Ang mga mapipili ang bubuo sa Pangkat.

Ang batas tungkol sa Katarungang Pambarangay ay nagbibigay ng pagkakataon sa mga partido sa hidwaan na pumili ng magiging miyembro ng Pangkat. Ito ay ayon sa paniniwala na mas madaling maayos ang anumang hidwaan o hindi pagkakaintindihan ng mga partido kung malaya nilang pipiliin ang mga *panel of conciliators*. Kaya naman ang pagpili sa pamamagitan ng pagbunot ng pangalan ang pinaka huling pwedeng gawin kung hindi magkakasundo ang mga partido.

Pwede bang piliin ang Punong Barangay na maging miyembro ng Pangkat?

Oo. Ang Punong Barangay ay maaring piliin ng partido sa hidwaan na maging miyembro ng Pangkat at maari rin siyang maging *Chairperson* ng Pangkat. Wala namang *express* o *implied* na pagbabawal ang batas sa pakikilahok ng Punong Barangay bilang miyembro ng Pangkat kinakailangan lang na isa siya sa tatlong miyembro na malayang pinili ng partido sa hidwaan.

OPISYALES NG PANGKAT

Sinu-sino ang tatayong opisyal ng Pangkat?

Ang tatlong (3) miyembro na bumubuo sa Pangkat ay pipili ng isa sa kanila na magsisilbing *Chairperson* at isa bilang kalihim sa pamamagitan ng mayoriang boto.

Ang kalihim ng Pangkat ay iba pa sa kalihim ng Lupon dahil ang kalihim ng Pangkat ay manggagaling sa tatlong miyembro na pinili sa listahan ng Lupon at magsisilbi rin bilang *conciliator o arbitrator* sa mga hidwaan. Habang, ang kalihim ng Lupon ay hindi maaring makialam sa pagdinig at usapan sa Lupon. Ang trabaho niya ay limitado lamang sa mga gawaing *secretarial* tulad ng pagrekord,

pag-tanggap at pag-*file* ng mga dokumento, pag-isyu ng *certification* at iba pang kaparehong trabaho.

PANGKAT CHAIRPERSON

Ano ang mga kapangyarihan at responsibilidad ng Chairperson ng Pangkat?

Ang mga sumusunod ay ang kapangyarihan at responsibilidad ng Chairperson ng Pangkat ay:

1. Pamunuan ang lahat na pagdinig na isasagawa ng Pangkat at pangasiwaan ang panunumpa sa anumang bagay na may kaugnayan sa pagpapatupad ng batas sa Katarungang Pambarangay;
2. Mag-isyu ng *summons* para sa personal na paghaharap ng mga partido at ng testigo sa Pangkat;
3. Magpatunay at ipatupad ang napagkasunduan ng bawat partido sa harap ng Pangkat;
4. Pamunuan ang mga arbitration hearings sa pagkakataon na ang mga partido ay nagkasundo na mamagitan ang Pangkat o ipaubaya sa Pangkat ang pag-*arbitrate* sa kanilang hidwaan. Ang kasunduang ito ay kinakailangang nakasulat;
5. Magbigay patunay sa sertipikasyon na inisyu ng kalihim o ng Pangkat para sa pagsampa ng kaso sa husgado o anumang opisina ng gobyerno.

KALIHIM NG PANGKAT

Ano ang mga gawain ng kalihim ng Pangkat?

1. Mag-isyu ng *notice* o abiso para sa pagdinig ng Pangkat at siguruhin na maibibigay ito sa mga partido o mga testigo;
2. Ihanda ang *minutes* o tala ng pag-uusap na ipinadaloy ng Pangkat at bigyang patunay ito sa Pangkat Chairperson at sa tamang korte ng lungsod o munisipyo;
3. Irekord sa tala ng paguuusap ang hindi pagsunod ng sinumang partido sa *summons* na inisyu ng Pangkat *Chairperson*;
4. Agad na isumite sa kalihim ng Lupon ang lahat ng napagkasunduan ng mga partido at *arbitration awards* na iginawad ng Pangkat;
5. Isumite ang kopya ng tala ng pagdinig sa kalihim ng Lupon at sa tamang korte;
6. Mag-isyu ng sertipikasyon na kinakailangan para sa pagsampa ng kasuotan sa korte o anumang ahensya ng gobyerno upang dinggin ito. Ipapahayag sa sertipikasyon na may naganap na paguuusap sa barangay ngunit walang kasunduan na nagyari o walang personal na pag-uusap na nangyari; at
7. Mag-isyu ng sertipikasyon na pinagbabawalan ang *complainant* na magsampa ng kasuotan o demanda o ang *respondent* na magsampa ng kontra demanda sa husgado dahil sa sinadyang hindi pagharap ng mga ito sa Pangkat.

BAKANTENG POSISYON SA PANGKAT

Ano ang mangyayari kung may kulang na miyembro ang Pangkat?

Ang bakanteng pwesto sa Pangkat ay pupunuan sa pamamagitan ng pagpili ng mga partido sa hidwaan mula sa iba pang miyembro ng Lupon. Sakaling hindi magkasundo ang magkabilang partido, ang

Lupon Chairperson ay bubunot ng pangalan ng alinman sa natirang miyembro ng Pangkat. Ang pagbunot ay gagawin sa dahilan na ang Punong Barangay ay walang kapangyarihang personal na mamili at upang maiwasan ang pagkiling sa partikular na miyembro ng Lupon.

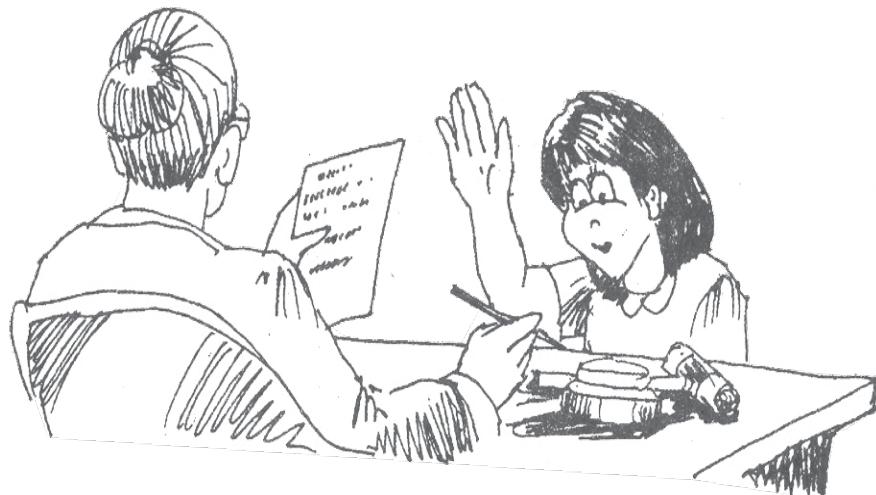
Ano ang mga sitwasyon na maaring magbigay sa isang partido ng dahilan upang hingiin na tanggalan ng karapatan o i-disqualify ang miyembro ng Pangkat?

Sino man sa mga partido ay maaring hingin na i-disqualify ang sinumang miyembro ng Pangkat base sa alin mang sumusunod na dahilan:

- a. Relasyon sa mga partido;
- b. Pagkiling o pagpabor sa isang partido;
- c. Personal na interes sa kaso ng miyembro ng Pangkat; at
- d. Iba pang dahilang natuklasan pagkatapos na buohin ang Pangkat.

Ang isyu ukol sa *disqualification* ng miyembro ng Pangkat ay pagpapasiyahan sa pamamagitan ng mayoriang boto ng lahat ng miyembro ng Pangkat. Ang desisyon ng Pangkat sa isyu ng *disqualification* ay magiging pinal.

IV. MGA PARTIDO

Sino ang maaring maging partido sa Sistema ng Katarungang Pambarangay?

Mga indibidwal na tao lamang at hindi ang tinatawag na *juridical persons* gaya ng korporasyon, *partnership, estate, etc.* ang maaring maging partido sa sistema ng Katarungang Pambarangay. Ito ay naayon sa ipinaguutos ng batas na personal na paghaharap at paguuusap ng mga partido upang mapagpasiyahan ang hidwaan sa pagitan nila. Hindi ipinapahintulot ng batas na kinatawan lamang ang haharap sa barangay.

Maari bang humarap ang mga partido sa pamamagitan ng kanyang abogado o kinatawan? Ano ang exception sa alituntuning ito?

Hindi. Ipinaguutos ng batas ang personal na paghaharap ng mga partido sa lahat ng proseso sa ilalim ng katarungang pambarangay. Mahigpit na ipinagbabawal ang pagharap sa pamamagitan ng kinatawan o abogado, maliban na lamang kung ang mga partido o isa sa kanila ay *menor de edad* o itinuturing ng batas na *incompetent*.

Kung ang partido ay isang menor de edad o *incompetent*, pwede siyang tulungan o samahan ng kanyang *next of kin* o kamag-anak na hindi abogado.

Ano ang dahilan ng pagbawal sa kinatawan o abogado na humarap sa proseso ng Katarungang Pambarangay?

Ipinagbabawal ang pagharap ng kinatawan o abogado dahil ang pinaka layunin ng proseso sa Katarungang Pambarangay ay ang mapayapang paguuusap ng mga partido sa hidwaan. Ang layuning ito ay maaring mabaliwala dahilan sa ang tungkulin ng abogado ay ang protektahan ang interes ng kanyang kliyente.

Sino-sino ang sakop ng proseso sa Katarungang Pambarangay?

Ang mga partido sa proseso ng Katarungang Pambarangay ay kinakailangang nakatira sa parehong lungsod o munisipyo. Sa pagkakataon na ang mga partido ay nakatira sa barangay nang magkaibang lungsod o munisipyo, hindi na kinakailangan na sila ay dumaan sa proseso ng Katarungang Pambarangay maliban na lamang kung ang nasabing mga barangay ay magkatabi at napagkasunduan ng bawat partido na ipasailalim ang kanilang hidwaan sa mapayapang paguuusap sa harap ng tamang Lupon.

V. AWTORIDAD O HURISDIKSIYON NG LUPON

Ano ang sakop ng awtoridad ng Lupon?

Ang Lupong Tagapamayapa ay isang *administrative body* na ginawa ng batas upang pamahalaan ang sistema ng hustisya sa barangay. Sa legal na perspektibo, ang Lupon ay hindi hukuman. Ang Lupon o Pangkat ay hindi naglilitis at nagdedesision ng kaso kagaya ng ginagawa ng hukuman.

Ang pangunang paraan sa pagayos ng hidwaan sa nibel ng barangay ay tinatawag na *amicable settlement* o payapang kasunduan, kung saan hinuhugot mula sa mga partido ang resolusyon ng hidwaan sa pamamagitan ng *mediation proceedings* kung ang paguuusap ay gagawin sa harap ng Punong Barangay o *conciliation proceedings* kung ito naman ay gagawin sa harap ng Pangkat Tagapagkasundo.

Ang *arbitration proceedings* o ang proseso kung saan may taong didinig at magdedesision sa kaso ay nangyayari kapag nagkasundo ang mga partido na isumite ang kanilang hidwaan sa ganitong paraan. Sa pagkakataong ito, ang mga partido ay nasa ilalim ng obligasyon na sundin ang ano mang desisiyon na nakapaloob sa *arbitration award* na ibibigay ng arbitrators. Ang kasunduan na idaan sa *arbitration proceedings* ang hidwaan ay kinakailangang nakasulat. Ang magsisilbing *arbitrator* ay ang Lupon Chairperson o Pangkat.

Maari bang magpataw ng parusang contempt of court ang Lupon o Pangkat?

Ang Lupon ay walang kapangyarihan kagaya ng korte na magpataw ng parusa para sa mga lapastangang gawain o *contemptuous acts*, kagaya ng sinadyang hindi pagsunod sa mga kautusan ng Lupon.

Sinasabi sa LGC na ang *municipal o city courts* lang ang maaring magparusa para sa di-tuwirang paglapastangan sa hukuman o *indirect contempt of court* sa pamamagitan ng pagsampa ng kaukulang reklamo ng Lupon *Chairperson* o Pangkat *Chairperson* o sino man sa mga partido ng hidwaan.

Maari bang magpataw ng parusang multa o pagkakabilanggo ang Lupon o Pangkat?

Walang kapangyarihan ang Lupon o Pangkat na magpataw ng multa o pagkakabilanggo sa mga kasong isinasampa dito kahit pa nagkasundo ang mga partido na susundin ang *arbitration award* ng Lupon Chairperson o Pangkat. Ito ay sa dahilan na ang *arbitration proceedings* ay hindi katulad ng *criminal proceedings*. Sa *arbitration proceedings*, ang mga karapatan ng akusado katulad ng pagkakaroon ng abogado ay hindi sinusunod.

Ano ang ibig sabihin ng hurisdiksiyon? Ano ang pagkakaiba nito sa venue?

Ang hurisdiksiyon ay tumutukoy sa awtoridad na pakinggan at desisyunan ang isang kaso. Ito ay ipinasiya ng batas at hindi maaring ipaubaya sa kasunduan ng mga partido.

Ang venue naman ay tumutukoy sa lugar kung saan dapat dinggin at bibigyan ng desiyon ang kaso. Hindi katulad ng hurisdiksiyon, ang venue ay maaring mapasailalim sa kasunduan ng mga partido maliban na lamang kung ito ay kasong kriminal.

Dahil hindi itinuturing na isang korte na may kapangyarihang magdinig at magdesiyon ng kaso ang Lupon, *scope of authority* ang

nararapat na itawag at hindi hurisdiksyon kung ang paguuusapan ay ang mga kasong sakop ng o kinakailangang dumaan sa Katarungang Pambarangay.

Anu-anong mga bagay o kasong maaring aregluhin o dapat dumaan muna sa Lupon? Anu-anong mga kaso naman ang hindi kinakailangang dumaan sa Lupon?

Ang Lupon ng bawat barangay ay mayroong awtoridad o kapangyarihan na tulungan ang dalawang partido na nakatira sa parehong siyudad o munisipyo para sa *amicable settlement* ng mga hidwaan, maliban na lamang sa mga sumusunod:

1. Kung ang isang partido ay ang gobyerno o anumang ahensya at opisina ng gobyerno kasama rin ang subdibisyon o *instrumentalities* nito;

Ang gobyerno o anumang subdibisyon o *instrumentalities* nito ay hindi itinuturing na indibidwal o tao na maaring maging partido sa Katarungang Pambarangay. Sa ganito, gustong iwasan ng batas ang posibilidad na gamitin ng gobyerno ang kanyang impluwensya upang mas mabigyan ito ng pabor sa anumang kasunduan na mangyayayri sa ilalim ng Katarungang Pambarangay.

Gayun pa man, kung maliban sa gobyerno ay may kasangkot pang pribadong tao sa magkabilang partido sa hidwaan kinakailangan pang dumaan ito sa Katarungang Pambarangay.

2. Kung ang isang partido ay opisyal o empleyado ng gobyerno at ang hidwaan ay may kaugnayan sa kanyang opisyal na trabaho;

Hindi sapat na ang isang partido ay opisyal o empleyado lang ng gobyerno, kinakailangan na ang kanyang reklamo o ang reklamo sa kanya ay may kinalaman sa kanyang opisyal na tungkulin o trabaho.

Ang isang administratibong reklamo na isinampa laban sa isang pampublikong opisyal ay hindi maaring idaan sa *amicable settlement* dahil ito ay salungat sa polisiya ng estado na bantayan ang responsibilidad, integridad, at propesyonalismo ng mga nasa pampublikong serbisyo. Ito ay alinsunod sa prinsipyo na “*public office is a public trust*”.

3. Mga krimen o paglabag sa batas na may parusang pagkakakulong na hindi hihigit sa isang (1) taon o multa na hindi bababa sa limang libong piso (5,000.00);

Ang patakaran sa ngayon tungkol sa sibil na pananagutan o *civil liability* sa anumang krimen ay maari na itong isailalim sa kasunduan ngunit hindi nito sakop ang karapatan na magsampa ng reklamo para sa pagpataw ng nararapat na parusa.

Ang limitasyon sa awtoridad ng Lupon ay hindi angkop sa mga pribadong krimen na maaring patawarin ng na-agrabyadong partido. Ang mga halimbawa ng pribadong krimeng ito ay *rape, seduction, abduction, acts of lasciviousness, adultery at concubinage*.

Ang ano mang kasunduan tungkol sa mga krimeng hindi sakop ng awtoridad ng Lupon ay hindi maaring ipatupad. Gayon din, hindi ito maaring makapigil sa na-agrabyadong partido na isampa ang nararapat na kaso sa korte.

Mga halimbawa ng krimen na sakop ng Lupon:

- a. *Other Light threats (RPC, Art. 285)*
- b. *Unlawful arrest (RPC, Art. 269)*
- c. *Grave threats (Rgc, Art. 282, par.2)*
- d. *Light threats (RPC, Art. 283)*
- e. *Light coercions (RPC, Art. 287)*
- f. *Less serious physical injuries (RPC, Art 265, par. 1 and 2)*
- g. *Slight physical injuries and maltreatment (RPC, Art 266)*
- h. *Estafa (RPC, Art. 315, par 4)*
- i. *Other forms of Estafa (RPC, Art 316)*
- j. *Swindling a minor (RPC, Art. 317)*
- k. *Other deceits (RPC, Art 318)*

4. Mga paglabag kung saan walang pribadong taong nasaktan (*no private offended party*)

Ang halimbawa ng mga krimen na ito ay *littering, gambling, jay walking, public scandal, vagrancy* at *prostitution*. Sa mga krimeng nasabi ay walang maaring kumatawan para sa publiko. Ang publiko ang may interes na magsakdal sa mga kasong ito.

5. Kung ang paksa o *subject* ng hidwaan ay *real property/ies* na matatagpuan sa ibang lungsod o munisipyo, maliban na lang kung ang magkabilang partido ay nagkasundo na ayusin ang kanilang hindi pagkakaintindihan sa pamamagitan ng mapayapang usapan sa harap ng tamang Lupon.
6. Mga hidwaan sa pagitan ng mga taong *actually residing* sa barangay ng magkaibang lungsod o munisipyo maliban na lamang kung ang nasabing mga barangay ay matatagpuang magkatabi at ang bawat partido ay nagkasundo na aregluhin ang kanilang hidwaan sa pamamagitan ng mapayapang usapan sa harap ng tamang Lupon.

Ang ibig sabihin ng *actually residing* ay ang pisikal na presensya sa lugar.

Sa isang DOJ *Opinion* sinabi ng Secretary of Justice na ang isang taong regular na umuuwi tuwing katapusan ng lingo sa isang lugar maliban sa lugar kung saan sya ay aktwal na nakatira ay maituturing na nakatira sa unang nasabing lugar. Gayon din ang Korte Suprema, sa isang kaso, ay nagdesisyon na ituturing na residente ng barangay ang isang taong madalas umuwi dito simula lunes hanggang biyernes para sa kanyang trabaho.

Pero para sa mga taong bihirang tumira sa isang barangay o yung mga bumibisita lamang, sila ay hindi maaring ituring na residente ng barangay at hindi sila maaaring maging partido sa kaso sa barangay.

Sa pagkakataon kung saan ang isa sa inirereklogo ay nakatira sa ibang lungsod o munisipyo, ang kanilang kaso ay hindi sakop ng Katarungang Pambarangay kahit na ang nagrereklogo at iba pang inirereklogo ay aktwal na nakatira sa iisang barangay.

7. Mga iba pang klase ng hidwaan na pagpapasiyahan ng Presidente para sa interes ng hustisya o sa rekomendasyon ng *Secretary of Justice*.

Ang Korte Suprema noong Hulyo 15, 1993 ay nagdagdag sa mga kaso na hindi na kinakailangan pang dumaan sa Katurangang Pambarangay. Ang mga ito ay nakapaloob sa *Administrative Circular No. 14-93*. Ito ay ang mga sumusunod:

- a) Reklamo laban sa o reklamo ng isang korporasyon, *partnership* o *judicial entity*;
- b) Kung ang hindi pagkakaintindihan ay tungkol sa implementasyon ng Comprehensive Agrarian Reform Law (CARL);
- c) Mga pagtatalo o hindi pagkakaintinhan na may kinalaman o nag-uugat sa *employer-employee relationship*. Ang

- hurisdiksiyon nito ay nasa *Department of Labor of Employment (DOLE)*;
- d) Aksyon para ipawalang bisa ang desisyon na naabot sa pamamagitan ng pagkakasundo ng dalawang partido;
 - e) Mga kasong nangangailangan nang agarang solusyon para maiwasan ang kawalan ng katarungan
 - i. Kasong kriminal kung saan ang akusado naka-*detain* o nakakulong na sa presinto;
 - ii. Kung ang personal na kalayaan ng isang tao ay pinipigilan o ang isang taong inalisan ng karapatan sa pangangalaga sa isang partikular na tao at siya ay humihingi ng prosesong *habeas corpus*
 - iii. Kung ang aksyon ay may kasamang pansamantalang remedyo tulad ng *preliminary injunction, attachment* ng mga ari-arian, pagdala ng personal na gamit at suporta *pendante lite*; at
 - iv. Kung ang aksyon ay ipinagbabawal base sa mga limitasyon na ibinibigay ng batas (*Statute of Limitations*).
 - f) Iba pang mga kasong pagpapasiyahan at idedeklara ng Presidente base sa rekomendasyon ng *Secretary of Justice*.
8. Kung ang kaso ay may kinalaman sa karahasan laban sa kababaihan at sa kanyang anak na nakasaad sa *Republic Act No. 9262*, pinagbabawalan ang barangay na mamagitan o aregluhin ang hidwaan sa ilalim ng Katarungang Pambarangay.

Maari bang magdesisiyon ang korte na bago dinggin ang kaso ay idaan muna ito sa Lupon kahit ang kaso ay hindi sakop ng awtoridad ng Lupon?

Maaring magdesisiyon ang korte kung saan isinampa ang kasong hindi kriminal, na ipasailalim ito sa awtoridad ng Lupon upang aregluhin ang kaso kahit ito ay hindi sakop ng awtoridad ng Lupon. Subalit, kinakailangan na ang desisyon ay gagawin bago pa man simulan ang pagdinig sa nasabing kaso.

VI. VENUE

Ano ang ibig sabihin ng venue? Ano ang pagkakaiba nito sa hurisdiksiyon?

Ang **venue** ay ang lugar kung saan dapat dinggin o desisyonan ang kaso. Hindi kagaya ng hurisdiksiyon, ito ay maaring pagkasunduan ng mga partido maliban na lamang kung ito ay kasong kriminal.

Ang hurisdiksiyon ay ang awtoridad na dinggin at desisyonan ang kaso. Ito ay pinagpapasiyahan ng batas at hindi maaring ipaubaya sa kasunduan ng mga partido.

Saan ang venue ng mga hidwaan sa barangay? Saang barangay dapat isampa ang mga reklamo, hidwaan o di pagkakasundo sa isang lungsod o munisipyo (Venue of Disputes)

Ang mga sumusunod ay ang lugar kung saan dapat dinggin ang mga hidwaan sa barangay:

- a) Ang away o di-pagkakaintindihan ng dalawang tao na aktwal na nakatira sa parehong barangay ay dapat dalhin para sa **amicable settlement** sa harap ng Lupon ng nasabing barangay.

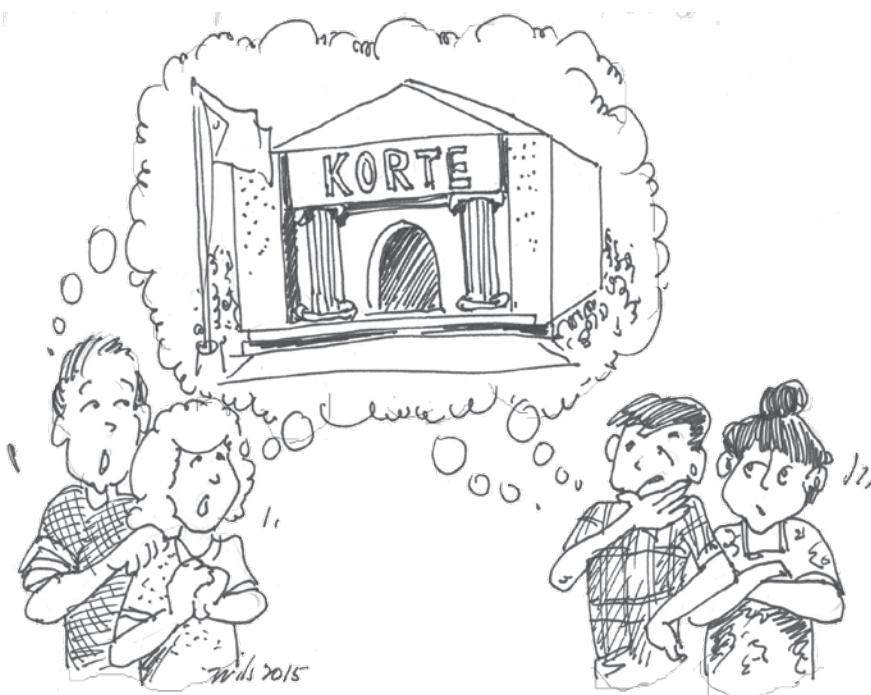
- b) Kung ang mga partido ay nakatira sa magkaibang barangay na matatagpuan sa parehong munisipyo o lungsod, dapat dalhin ang reklamo sa barangay kung saan nakatira ang inirereklemo (*respondent*) o alin man sa kanila kung sakaling mahigit pa sa isa ang inirereklemo, alinsunod sa kagustuhan ng nagrereklemo (*complainant*).
- c) Ang mga hidwaan tungkol sa *real property/ies* o ano mang interes na nakapaloob doon ay dapat na isampa sa barangay kung saan matatagpuan ang real property o ang mas malaking bahagi nito.
- d) Ang mga hidwaan na nangyari sa lugar na pinagtatrabahohan o sa paaralan ng mga partido ay dapat isampa sa barangay kung saan ang lugar na pinagtatrabahohan o ang paaralan ay matatagpuan.

Paano kung may pagtutol o hindi pagsangayon sa lugar o venue?

Ang hindi pagsangayon tungkol sa venue ay kailangang ipaalam sa *mediation proceedings* sa harap ng Punong Barangay; kung hindi ito ipapaalam, ito ay ituturing na pagtalikod o *waiver* ng kanyang karapatan.

Ano mang legal na katanungan na posibleng harapin ng Punong Barangay sa paglutas ng katanungan tungkol sa *venue* ay kailangang isumite sa *Secretary of Justice* o sa kanyang kinatawan kung saan ang kanilang desisyon ay may puwersa ng batas.

VII. PROSESO NG KATARUNGANG PAMBARANGAY

Ano ang kahalagahan ng proseso ng Katarungang Pambarangay sa pagsasampa ng kaso?

Ang proseso ng Katarungang Pambarangay ay isang kondisyon bago isampa ang reklamo sa korte. Walang reklamo, petisyon, o anumang aksyon, o *proceeding* na may kinalaman sa ano mang bagay na sakop ng awtoridad ng Lupon ang maaring isampa sa korte o ahensya ng gobyerno para sa pagpapasiya, maliban na lamang kung walang kasunduan na naabot matapos ang mediation at conciliation base sa sertipikasyon ng kalihim o ng Lupon Chairperson o Pangkat Chairperson o kung binalewala ng parehong partido ang *amicable settlement*.

Kelan maaring agad na lumapit sa korte ang mga partido na hindi na kinakailangan pang dumaan sa proseso ng Katarungang Pambarangay?

Ang mga partido ay maaring dumulog agad sa korte sa mga sumusunod na pangayari:

1. Kung ang akusado ay naka-kulong;
2. Kung ang personal na kalayaan ng isang tao ay napahamak at kinakailangang humingi ng prosesong *habeas corpus*;
3. Kung ang aksyon o reklamo ay may kasamang pansamantalang remedyo tulad ng *preliminary injunction, attachment* ng mga ari-arian, *replevin*, at *support pendente lite*;
4. Kung ang aksyon ay pinagbabawal base sa limitasyon alinsunod sa batas.

Kung kaya, kahit na ang kaso ay kasama sa awtoridad ng Lupon pero ito ay katulad ng mga nabanggit sa itaas, maari na itong direktang isampa sa korte.

Anu-anong mga hakbang na maaring gawin para sa pag-areglo ng mga hidwaan?

Sa ilalim ng sistemang Katarungang Pambarangay, may tatlong paraan para maayos ang mga hidwaan, ito ang mga sumusunod:

1. *Amicable settlement* (mapayapang paguusap)
2. *Conciliation* (pagkakasundo)
3. *Mediation* (pamamagitan)

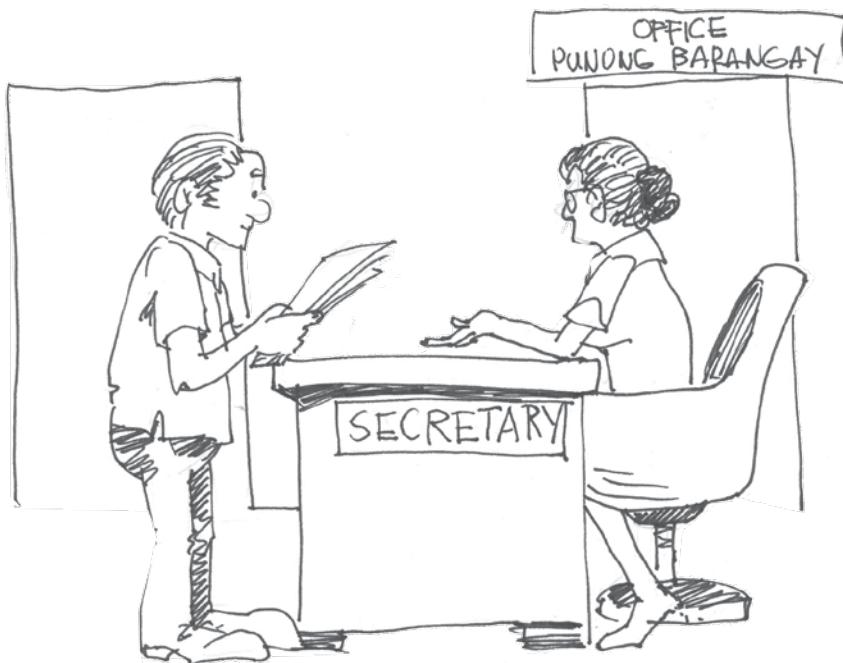
Ang *mediation* ay isang proseso kung saan ang mga partido ay nag-uusap sa harap ng Punong Barangay para ayusin ng mapayapa o *amicably* ang kanilang hidwaan. Ang anuman na mapagkasunduan ng mga partido ay tatawaging *amicable settlement*.

Ang *conciliation* ay halos parehas ng *mediation*. Ang pagkakaiba lamang nito ay hindi na sa harap ng Punong Barangay mag-uusap ang mga partido kundi sa harap na ng Pangkat Tagapagkasundo o *Conciliation Panel*. Manyakayari ang *conciliation* kung ang mga partido ay hindi nagkaroon ng amicable settlement sa antas pa lamang ng Punong Barangay. Sa sitwasyong ito at matapos

gawin ang lahat na remedyo upang magkasundo ang bawat partido, isasangguni ng Punong Barangay ang reklamo sa Conciliation Panel o Pangkat. Ang mabubuong kasunduan sa pamamagitan ng *conciliation* ay tatawaging *amicable settlement*.

Ang *arbitration* ay isang proseso sa paglutas ng hidwaan kung saan ang mga partido ay nagkasundo na susunod sa ibibigay na desisyon o susunod sa resulta ng *arbitration* na pamumunuan ng Lupon Chairperson o Pangkat. Ang desisyon ng mga *arbitrators* ay tatawaging *arbitration award*.

MEDIATION

Anu-anong mga mayor na paraan ng amicable settlement?

1. Pagsampa ng reklamo sa Barangay at pagbayad ng kinakailangang mga *filing fees*.

Sino mang indibidwal na may sanhi o dahilan laban sa isang indibidwal na sangkot sa isang bagay na sakop ng awtoridad ng Lupon ay maaring magreklamo.

Ang reklamo o complaint na ipapaabot sa Lupon *Chairperson* ay maaring pasalita o nakasulat.

Ang *filing fees* na kailangang bayaran sa barangay ay may halagang simula limang-piso (Php. 5.00) hanggang dalawangpung piso (Php. 20.00)

2. Pag-isyu ng *summons* sa inerereklamo at *notice* sa nagrereklamo at sa mga testigo.

Matapos matanggap ang reklamo ng Lupon *Chairperson* kinakailangan na sa susunod na araw na may trabaho ay ipatawag ang inirereklamo na una ng nabigyan ng notice upang areglohin ang kanilang magkasalungat na interes.

3. Paghaharap-harap ng mga partido sa Lupon *Chairperson*.

Ang mga partido ay maghaharap-harap sa Lupon *Chairperson* para tulungan ang mga partido na ayusin ang kanilang di pagkaintindihan. Gayun din, pagsusumikapan ng Lupon Chairperson na magkaroon ng *amicable settlement*.

Kung sa loob ng labing-limang araw simula sa unang araw ng pagdinig ay hindi nalutas ang hidwaan, ang Lupon Chairperson ay kinakailangan magtalaga ng petsa kung kelan bubuohin ang Pangkat.

Paano gagawin ang mga pagdinig o pag-uusap? Ano ang mga exception nito?

Ang lahat na pagdinig para malutas o maareglo ang hidwaan ay dapat bukas sa publiko at impormal. Subalit, maaring magutos ang Lupon Chairperson o sino man sa miyembro o ang Lupon Chairperson mismo (motu proprio) o sa hiling ng sino man sa partido na huwag ibukas sa publiko ang pagdinig upang mapangalagaan ang pribadong interes at moralidad ng publiko.

CONCILIATION

4. Pagtalaga ng petsa sa pagbuo ng Pangkat Tagapagkasundo.

Ang Lupon Chairperson ay magtatalaga ng petsa para sa pagbuo ng mga Pangkat. Ang pagtagtag ng Pangkat ay gagawin sa paraan na itinakda ng batas

Ang pagsangguni o *referral* ng kaso sa Pangkat ay gagawin lang kung walang nabuong *amicable settlement* ang mga partido sa pamamgitan ng *mediation*.

5. Pagpatawag sa mga partido ng Pangkat.

Sa loob ng tatlong araw simula ng maitatag ang Pangkat at sa oras na itinakda ng Lupon Chairperson, ang Pangkat ay magtitipon-tipon upang dinggin ang magkabilang partido at ang kani-kanilang testigo, linawin ang mga isyu at sikaping magawa ang lahat na posibilidad tungo sa pagkakaayos ng mga partido.

Tungo sa layuning ito, ang Pangkat ay maaring mag-isyu ng *summons* para sa personal na pagharap ng mga partido at ng kani-kanilang testigo.

Sa pagkakataong gustong ipa-*disqualify* ng isang partido ang miyembro ng Pangkat sa alin mang dahilan na itinakda ng batas gaya ng relasyon, pagkiling, interes o kaparehong dahilan na natuklasan matapos mabuo ang Pangkat, ang mga isyu ay aayusin sa pamamagitan ng mayoriang boto ng Pangkat kung saan ang kanilang desisyon ay pinal na.

Kung magkaroon nang desisyon sa isyu ng *disqualification*, pupunuan ang bakanteng posisyon sa paraang itinalaga ng batas.

6. Kasunduan o *settlement* sa ilalim ng Pangkat

Kinakailangan ng Pangkat na mapagkasundo ang mga partido at maayos ang reklamo sa loob ng labinglimang (15) araw simula sa unang araw ng pagdinig nito.

Ang nasabing panahon ay maaring pahabain ayon sa kagustuhan o pahintulot ng Pangkat na hindi lalagpas sa panibagong labinglimang araw maliban na lamang sa mga importanteng kaso.

Ano ang epekto ng mapayapang kasunduan o amicable settlement?

Ang mapayapang kasunduan ay magkakaroon ng kaparehong epekto tulad ng desisyon ng husgado pagkalipas ng sampung (10) araw simula sa petsa nang ito ay naabot maliban na lamang kung binawi ang kasunduan o nagsampa ng petisyon sa harap ng tamang korte sa munisipyo o lungsod ang sinu man sa partido upang tanggalan ng bisa ang kasunduan.

7. Mag-isyu ng *certificate to file action (CFA)*

Kung walang naabot na kasunduan sa harap ng Pangkat sa loob ng panahon na itinakda ng batas, irerekомenda ng Pangkat sa Lupon *Chairperson* na mag-isyu ng *Certificate to File Action (CFA)*.

Ang *Certificate to File Action (CFA)* ay isang pagpapatunay ng Lupon Chairperson na walang naabot na kasunduan ang mga partido sa hidwaan matapos gawin ang *mediation o conciliation*.

8. Pagpadala sa korte ng desisyon sa *settlement*.

Ipapadala ng kalihim ng Lupon ang kopya ng desisyon sa *settlement* na naganap sa tamang korte ng lungsod o munisipyo sa loob ng limang (5) araw simula sa petsa ng paglabas ng desisyon o pagkalipas ng sampung (10) araw para sa pagbawi ng kasunduan. Bibigyan din ng kopya ng desisyon ang bawat partido at ang Lupon *Chairperson*.

9. Pagtalikod (*Repudiation*)

Ang *repudiation* ay ang pagtanggi sa termino at kondisyon ng kasunduan o ang pagbawi sa kasunduan dahil ito'y naabot na may pandaraya, karahasan o pananakot.

Kahit sino sa mga partido ng hidwaan ay maaring bawiin ang desisyon sa *settlement* sa loob ng sampung (10) araw simula sa araw na naabot ang kasunduan sa pamamagitan ng pagsumite sa Lupon *Chairperson* ng deklarasyon na may bahid ng daya, karahasan at pananakot ang proseso para sa kasunduan. Ang nasabing pagbawi ay sapat ng basehan para mag-isyu ng pagpapatunay upang maisampa ang reklamo sa tamang korte.

Gayon din, sino man sa mga partido na mayroong dahilan upang bawiin ang kasunduan ngunit hindi ito ginawa sa loob ng sampung (10) araw simula sa araw na naabot ang kasunduan sa kaso ay magsisilbing pagsuko sa kanyang karapatan na magtanong tungkol sa kasunduan.

Ang mga sumusunod ang natatanging bagay na maaring i-*repudiate* sa proseso ng Katarungang pambarangay:

1. *Amicable settlement;*
2. *Agreement to arbitrate*

10. Pagpapatupad ng kasunduan (*Execution*)

Ang desisyon o kasunduan sa hidwaan ay maaring ipatupad ng Lupon sa loob ng anim (6) na buwan simula sa araw na ito ay naabot. Pagkalipas ng nasabing panahon, ang kasunduan ay maaring ipatupad sa pamamagitan ng pagsampa ng kaso sa tamang korte ng munisipyo o lungsod kung saan ginawa ang kasunduan.

ARBITRATION

Ano ang ibig sabihin ng arbitration?

Kagaya ng nabanggit na sa itaas, ang *arbitration* ay isang proseso sa pag-aayos ng mga hidwaan kung saan ang mga partido ay nagkasundo na sumunod sa ibibigay na desisyon o susunod sa resulta ng *arbitration* na pamumunuan ng Lupon *Chairperson* o Pangkat. Ang desisyon ng mga *arbitrators* ay tatawaging *arbitral award*.

Sino ang maaring maging arbitrators sa proseso ng Katarungang Pambarangay?

Sa sitwasyon kung saan ang reklamo ay nasa antas pa ng Lupon Chairperson upang isagawa ang pamamagitan o *mediation* ngunit nagkasundo ang mga partido na isumite ang reklamo para sa *arbitration*, ang Lupon Chairperson rin ang magsisilbing tagapagkasundo o *arbitrator*. Sakaling ang desisyon na isumite ang reklamo sa arbitration ay ginawa sa panahon na ang reklamo ay nasa poder na ng Pangkat, ang magiging tagapagkasundo ay ang mga miyembro ng Pangkat.

Kailan maaring magkasundo ang mga partido na isumite ang problema o reklamo sa arbitration?

Ang mga partido ay maaring magkasundo na isumite ang kanilang reklamo sa *arbitration* sa kahit anong yugto sa pagdinig sa reklamo.

Ano ang mga hakbang/proseso na bumubuo sa arbitration?

1. Pagsampa ng reklamo sa barangay at pagbayad ng kaukulang *filing fees*.
2. Pag-isyu ng *summons* sa inirereklemo at *notice* sa nagrereklemo at sa mga testigo.

3. Pagpasok sa kasunduan ng mga partido na isumite ang kanilang hidwaan o hindi pagkakaintindihan sa *arbitration*

Ang lahat na partido, sa anumang yugto ng pagdinig, ay kinakailangang sumangayon sa pamamagitan ng nakasulat na pahayag na sila ay susunod sa magiging resulta ng *arbitration* na pamumunuan ng Lupon *Chairperson* o ng Pangkat. Ang kasulatan na ito ay tatawaging *agreement to arbitrate*.

4. Pagtalikod (*Repudiation*) sa *agreement to arbitrate*

Ang *agreement to arbitrate* ay maari lamang bawiin sa loob ng limang (5) araw simula sa petsa ng kasunduan sa pamamagitan ng pag-*file* ng isang deklarasyon na sinumpaan sa harap ng Lupon *Chairperson* o Pangkat at nagpapahayag ng kagustohan ng partido na bawiin ang kanyang pagsangayon dahil ang nasabing pagsangayon ay naabot sa pamamagitan ng pandaraya, dahas at pananakot.

Ang sino man sa mga partido na mayroong dahilan upang bawiin ang kanyang pagsangayon sa *agreement to arbitrate* ngunit hindi ito ginawa sa loob ng limang (5) araw simula sa araw na naabot ang kasunduan sa kaso ay magsisilbing pagsuko sa kanyang karapatan na kwestiyunin ang nasabing kasunduan.

Mahalagang tandaan na iba ang konsepto ng pagtalikod o *repudiation* sa *mediation* o *conciliation* at sa *arbitration*. Sa *mediation* o *conciliation*, ang tinatalikuran ay ang kasunduan o ang *amicable settlement*. Samantalang sa *arbitration* naman ang tinatalikuran ay ang *agreement to arbitrate*, hindi ang *arbitral award* o desisyon sa *arbitration*.

Ang proseso sa pagpapawalang bisa sa *arbitration award* ay hindi *repudiation* kundi *nullification* sa pamamagitan ng pagsampa ng petisyon sa tamang korte ng lungsod o munisipyo kung saan isinagawa ang desisyon o *arbitral award*.

5. Pagsagawa ng mga *arbitration hearings*

Kung walang pagbawing nangyari para sa pagsasagawa ng *arbitration*, ang Lupon *Chairperson* o Pangkat ay isasagawa ang pagdinig o *arbitration hearings* ayon sa prosesong sinusunod sa isang formal na *adjudicative trial*.

6. Paglahad ng kaso, mga testigo at ebidensya ng nagrereklamo.
7. Paglahad ng kaso, mga testigo at ebidensya ng nagrereklamo.
8. Pagbigay ng Lupon *Chairperson* o Pangkat ng desisyon o *arbitration award*.

Ang desisyon o *award* ng Lupon *Chairperson* o ng Pangkat ay kinakailangan naka-base sa kahalagahan ng kaso o merit of the case, sa testimony ng mga testigo at sa mga ebidensyang isinumite.

Ang resulta ng *arbitration* ay dapat gawin makalipas ang panahon para sa pagtalikod o repudiation, sa makatuwid, pagkalipas ng limang (5) araw simula sa petsa ng *agreement to arbitrate* at sa loob ng sampung (10) araw pagkatapos na naabot ang kasunduan.

Ano ang porma ng arbitration award?

Lahat ng *arbitration award* ay dapat nakasulat sa wika na alam ng lahat ng partido, ito ay kailangang pirmado nila at pinatotohanan ng Lupon *Chairperson* o ng Pangkat *Chairperson*.

Sa pagkakataon kung saan hindi pareho ang wikang ginagamit ng magkabilang partido, ang kasunduan ay dapat isulat sa wika ng alam ng lahat ng partido.

Ano ang epekto ng arbitration award?

Ang desisyon sa arbitration ay magkakaroon ng bisa at epekto kagaya ng isang order o desisyon ng korte pagkalipas ng sampung (10) araw simula sa petsa ng pag-isyu nito, maliban na lamang kung may isinampang *petition for nullification* sa korte.

9. Pagpadala ng *arbitration award* sa korte.

Ang kalihim ng Lupon ang siyang magpapadala ng kopya ng *arbitration award* sa tamang korte ng lungsod o munisipyo sa loob ng limang (5) araw simula sa araw ng paglabas ng desisyon. Magbibigay rin ng kopya ng award sa bawat partido at sa Lupon *Chairperson*.

10. Pagpapawalang-bisa sa *arbitration award*.

Ang *arbitration award* ay maaring ipawalang-bisa sa pamamagitan ng pagsampa ng petition for nullification sa tamang korte ng lungsod o munisipyo kung saan ginawa ang desisyon.

11. Pagpapatupad ng *arbitration award*

Ang desisyon sa *arbitration* ay maaring ipatupad ng Lupon sa loob ng anim (6) na buwan simula ng ito ay ipinalabas. Pagkalipas ng nasabing panahon, ang desisyon ay maaring ipatupad sa pamamagitan ng pagsampa ng kaso sa tamang korte ng lungsod o munisipyo kung saan ginawa ang desisyon.

Ano ang mga pagkakaiba sa proseso ng Mediation o Conciliation at sa Arbitration?

BASEHAN	MEDIATION	CONCILIATION	ARBITRATION
Sino ang magsasagawa	Lupon Chairperson	Pangkat Tagapagkasundo	Lupon Chairperson o Pangkat Tagapagkasundo
Layunin	Tulungan ang bawat partido sa paghahanap ng solusyon sa kanilang hidwaan upang magkaroon ng isang kasunduang katanggap-tanggap sa bawat partido.	Tulungan ang bawat partido sa paghahanap ng solusyon sa kanilang hidwaan upang magkaroon ng isang kasunduang katanggap-tanggap sa bawat partido.	Bigyan ng kapangyarihan ang Lupon Chairperson o Pangkat Tagapagkasundo na desisyon ang hidwaan sa pamamagitan ng nakasulat na kasunduan na sumasang-ayon ang bawat partido na susundin ang anumang desisyon na ibibigay ng Lupon Chairperson o Pangkat.
Kapangyarihan ng Lupon Chairperson o Pangkat kung hindi nagkasundo ang mga partido	Kung walang kasunduan na naabot ang mga partido, hindi maaring magdesisyon ang Lupon Chairperson tungkol sa reklamo. Sa halip, kinakailangan na buhoin ng Lupon Chairperson ang Pangkat at ibigay sa kanila ang kapangyarihan na areglohin ang problema.	Kung walang kasunduan na naabot ang mga partido, hindi pwedeng magdesisyon ang Lupon Chairperson tungkol sa reklamo. Bagkus, ang Pangkat ay magbibigay ng payo sa Lupon Chairperson na mag-isyu ng Certificate to File Action (CFA).	Kung ang mga partido ay nagkasundo na ipasailim ang kanilang problema sa arbitration, ang Lupon Chairperson o Pangkat ay may kapangyarihan na magbibigay ng desisyon at ito ay kailangang sundin ng mga partido.
Pagtalikod o Repudiation	<ul style="list-style-type: none"> • Ano ang maaring i-repudiate? • Panahon para mag-repudiate? 	Amicable settlement Sampung (10) araw simula sa kasunduan	Amicable settlement Sampung (10) araw simula sa kasunduan Agreement to arbitrate Limang (5) araw simula sa kasunduan
Epekto ng amicable settlement o arbitration award	Ang desisyon sa areglo o amicable settlement ay magkakaroon ng katulad na epekto at bisa ng isang order ng korte makalipas ang sampung (10) araw simula sa petsa na ito ay inilabas, maliban na lamang kung ang kasunduan ay binawi o nagsampa ng reklamo upang ipawalang-bisa ang kasunduan sa tamang korte sa lungsod o munisipyo.	Ang desisyon sa areglo o amicable settlement ay magkakaroon ng katulad na epekto at bisa ng isang order ng korte makalipas ang sampung (10) araw simula sa petsa na ito ay inilabas, maliban na lamang kung ang kasunduan ay binawi o nagsampa ng reklamo upang ipawalang-bisa ang kasunduan sa tamang korte sa lungsod o munisipyo.	Ang desisyon sa arbitration ay may epekto kagaya ng order o desisyon ng korte maliban na lamang kung may petition for nullification na isinampa sa korte.

VIII. MGA PAMAMARAAN NG SUPORTA (SUPPORT MECHANISMS)

Pagtalaga ng Pondo

Ang halagang kinakailangan sa epektibong implementasyon ng katarungang pambarangay ay ilalaan sa taunang budget ng lungsod o munisipyo.

Tungkulin ng Mayor

Ang Mayor ng lungsod o munisipyo, depende sa sitwasyon, ay siyang mangangasiwa tungo sa mabisa at episyenteng pagpapatupad ng Katarungang Pambarangay. Ang Secretary of Justice ay maglalabas o mag-iisyu ng mga alituntunin at regulasyon na kinakailangan sa pagpatupad ng batas na ito.

Tungkulin ng Municipal *Legal Officer* o *Prosecutor*

Ang *legal officer* o *fiscal* ng munisipyo o lungsod ang siyang magbibigay ng legal opinion tungkol sa mga katanungan sa batas na kinakailangan sa pagpapatupad ng Katarungan Pambarangay na maaring itanong ng Punong Barangay o kahit sino man na miyembro ng Lupon o Pangkat.

KP Form No. 1

Republic of the Philippines
Province of _____
CITY/MUNICIPALITY OF _____
Barangay _____
OFFICE OF THE PUNONG BARANGAY

_____, 19 ____
(Date)

NOTICE TO CONSTITUTE THE LUPON

To All Barangay Members and All Other Persons Concerned:

In compliance with Section 1(a), Chapter 7, Title One, Book III, Local Government Code of 1991 (Republic Act No. 7160), of the Katarungang Pambarangay Law, notice is hereby given to constitute the Lupong Tagapamaya of this Barangay. The persons I am considering for appointment are the following:

1. _____	13. _____
2. _____	14. _____
3. _____	15. _____
4. _____	16. _____
5. _____	17. _____
6. _____	18. _____
7. _____	19. _____
8. _____	20. _____
9. _____	21. _____
10. _____	22. _____
11. _____	23. _____
12. _____	24. _____
	25. _____

They have been chosen on the basis of their suitability for the task of conciliation considering their integrity, impartiality, independence of mind, sense of fairness and reputation for probity in view of their age, social standing in the community, tact, patience, resourcefulness, flexibility, open mindedness and other relevant factors. The law provides that only those actually residing or working in the barangay who are not expressly disqualified by law are qualified to be appointed as Lupon members.

All persons are hereby enjoined to immediately inform me and of their opposition to or endorsement of any or all the proposed members or recommend to me other persons not included in the list but not later than the _____ day of _____, 19 ____ (the last day for posting this notice).

Punong Barangay

IMPORTANT: This notice is required to be posted in three (3) conspicuous places in the barangay for at least three (3) weeks.

WARNING: Tearing or defacing this notice shall be subject to punishment according to law.

KP Form No. 2

Republic of the Philippines
Province of _____
CITY/MUNICIPALITY OF _____
Barangay _____
OFFICE OF THE PUNONG BARANGAY

_____, 19 ____
(Date)

APPOINTMENT

TO: _____

Pursuant to Chapter 7, Title One, Book III, Local Government Code of 1991 (Republic Act No. 7160), you are hereby appointed MEMBER of the Lupong Tagapamaya of this Barangay effective upon taking your oath of office and until a new Lupon is constituted on the third year following your appointment.

Punong Barangay

ATTESTED:

Barangay Secretary

KP Form No. 3

Republic of the Philippines
Province of _____
CITY/MUNICIPALITY OF _____
Barangay _____
OFFICE OF THE PUNONG BARANGAY

_____, 19
(Date)

NOTICE OF APPOINTMENT

Sir/Madam:

Please be informed that you have been appointed by the Punong Barangay as a MEMBER OF THE LUPONG TAGAPAMAYAPA, effective upon taking your oath of office, and until a new Lupon is constituted on the third year following your appointment. You may take your oath of office before the Punong Barangay on _____.

Very truly yours,

Barangay Secretary

KP Form No. 4

Republic of the Philippines
Province of _____
CITY/MUNICIPALITY OF _____
Barangay _____
OFFICE OF THE PUNONG BARANGAY

_____, 19
(Date)

LIST OF APPOINTED LUPON MEMBERS

Listed hereunder are the duly appointed members of the Lupong Tagapamayapa in this Barangay who shall serve as such upon taking their oath of office and until a new Lupon is constituted on the third year following their appointment.

1. _____	11. _____
2. _____	12. _____
3. _____	13. _____
4. _____	14. _____
5. _____	15. _____
6. _____	16. _____
7. _____	17. _____
8. _____	18. _____
9. _____	19. _____
10. _____	20. _____

Punong Barangay

ATTESTED:

Barangay /Lupon Secretary

IMPORTANT: The list shall be posted in three (3) conspicuous places in the barangay for the duration of the terms of office of those named above.

WARNING: Tearing or defacing this notice shall be subject to punishment according to law.

KP Form No. 5

Republic of the Philippines
Province of _____
CITY/MUNICIPALITY OF _____
Barangay _____
OFFICE OF THE PUNONG BARANGAY

Barangay _____
OFFICE OF THE PUNONG BARANGAY

OATH OF OFFICE

Pursuant to Chapter 7, Title One, Book II, Local Government Code of 1991 (Republic Act No. 7160), I _____, being duly qualified and having been duly appointed MEMBER of the Lupong Tagapamayapa of this Barangay, do hereby solemnly swear (or affirm) that I will faithfully and conscientiously discharge to the best of my ability, my duties and functions as such member, and as member of the Pangkat ng Tagapagkasundo in which I may be chosen to serve; that I will bear true faith and allegiance to the Republic of the Philippines; that I will support and defend its Constitution and obey the laws, legal orders and decrees promulgated by its duly constituted authorities; and that I voluntarily impose upon myself this obligation without any mental reservation or purpose of evasion.

SO HELP ME GOD. (In case of affirmation the last sentence will be omitted.)

Member

SUBSCRIBED AND SWORN to (or AFFIRMED) before me this _____ day of _____, 19_____.

Punong Barangay

Republic of the Philippines
Province of _____
CITY/MUNICIPALITY OF _____
Barangay _____
OFFICE OF THE LUPONG TAGAPAMAYAPAN

WITHDRAWAL OF APPOINTMENT

TO:

After due hearing and with the concurrence of a majority of all the Lupong Tagapamayaya members of this Barangay, your appointment as member thereof is hereby withdrawn effective upon receipt hereof, on the following ground/s:

- [] incapacity to discharge the duties of your office as shown by _____
[] unsuitability by reason of _____
(Check whichever is applicable and detail or specify the act/s or omission/s

Punong Barangay/Lupon Chairman

CONFORME (Signatures):

1.	_____	7.	_____
2.	_____	8.	_____
3.	_____	9.	_____
4.	_____	10.	_____
5.	_____	11.	_____
6.	_____		

Received this _____ day of _____, 19____

Signature

NOTE:

The members of the Lupon conforming to the withdrawal must personally affix their signatures or thumb marks on the pertinent spaces above. The withdrawal must be conformed to by more than one-half of the total number of members of the Lupon including the Punong Barangay and the member concerned.

Republic of the Philippines
Province of _____
CITY/MUNICIPALITY OF _____
Barangay _____
OFFICE OF THE LUPONG TAGAPAMAYAP

Barangay Case No. _____
For: _____

— against —

Complainant/s

Respondent/s

COMPLAINT

I/WE hereby complain against above named respondent/s for violating my/our rights and interests in the following manner:

© 2013 Pearson Education, Inc.

THEREFORE, I/WE pray that the following relief/s be granted to me/us in accordance with law and/or equity:

Made this _____ day of _____ 19____

Complainant/s

Received and filed this _____ day of _____, 19____.

Punong Barangay/Lupon Chairman

Republic of the Philippines
 Province of _____
 CITY/MUNICIPALITY OF _____
 Barangay _____
 OFFICE OF THE LUPONG TAGAPAMAYAPA

**NOTICE OF HEARING
 (MEDIATION PROCEEDINGS)**

TO: _____
 Complainant/s _____

You are hereby required to appear before me on the _____ day of _____, 19____ at _____ o'clock in the morning/afternoon for the hearing of your complaint.

This _____ day of _____, 19_____.

Punong Barangay/Lupon Chairman

Notified this _____ day of _____, 19_____.

complainant/s

Republic of the Philippines
 Province of _____
 CITY/MUNICIPALITY OF _____
 Barangay _____
 OFFICE OF THE LUPONG TAGAPAMAYAPA

Barangay Case No. _____
 For: _____

 Complainant/s

— against —

 Respondent/s

S U M M O N S

 Respondents

You are hereby summoned to appear before me in person, together with your witnesses, on the _____ day of _____, 19____ at _____ o'clock in the morning/afternoon, then and there to answer to a complaint made before me, copy of which is attached hereto, for mediation/conciliation of your dispute with complainant/s.

You are hereby warned that if you refuse or willfully fail to appear in obedience to this summons, you may be barred from filing any counterclaim arising from said complaint.

FAIL NOT or else face punishment as for contempt of court.

This _____ day of _____, 19_____.

Punong Barangay/Pangkat Chairman

OFFICER'S RETURN

I served this summons upon respondent _____ on the _____ day of _____, 19____, and upon respondent _____ on the day of _____, 19____, by:

(Write name/s of respondent/s before mode by which he/they was/were served.)

Respondent/s

1. handing to him/them said summons in person, or
2. handing to him/them said summons and he/they refused to receive it, or
3. leaving said summons at his/their dwelling with _____ (name) a person of suitable age and discretion residing therein, or
4. leaving said summons at his/their office/place of business with _____, (name) a competent person in charge thereof.

Received by Respondent/s representative/s:

Officer

Signature

Date

Signature

Date

Republic of the Philippines
Province of _____
CITY/MUNICIPALITY OF _____
Barangay _____
OFFICE OF THE PUNONG BARANGAY

NOTICE FOR CONSTITUTION OF PANGKAT

TO:

Complainant/s

Respondent/s

After You are hereby required to appear before me on the _____ day of _____, 19_____, at _____ o'clock in the morning/afternoon for the constitution of the Pangkat ng Tagapagkasundo which shall conciliate your dispute. Should you fail to agree on the Pangkat membership or to appear on the aforesaid date for the constitution of the Pangkat, I shall determine the membership thereof by drawing lots.

This _____ day of _____, 19_____.

Punong Barangay

Notified this _____ day of _____, 19_____.

TO:

Complainant/s

Respondent/s

Republic of the Philippines
Province of _____
CITY/MUNICIPALITY OF _____
Barangay _____
OFFICE OF THE LUPONG TAGAPAMAYAPA

Barangay Case No. _____

For: _____

— against —

Respondent/s

NOTICE TO CHOSEN PANGKAT MEMBER

_____, 19_____
(Date)

TO: _____

Notice is hereby given that you have been chosen member of the Pangkat ng Tagapagkasundo amicably conciliate the dispute between the par in the above-entitled case.

Received this _____ day of _____, 19_____.

Punong Barangay/Lupon Secretary

Pangkat Member

Republic of the Philippines
Province of _____
CITY/MUNICIPALITY OF _____
Barangay _____
OFFICE OF THE PUNONG BARANGAY

TO:

Complainant/s

Respondent/s

NOTICE OF HEARING
(MEDIATION PROCEEDINGS)

You are hereby required to appear before the Pangkat on the _____ day of _____, 19_____, at _____ o'clock for a hearing of the above-entitled case.

This _____ day of _____, 19_____.

Pangkat Chairman

Notified this _____ day of _____, 19_____.

Complainant/s

Respondent/s

Republic of the Philippines
Province of _____
CITY/MUNICIPALITY OF _____
Barangay _____
OFFICE OF THE LUPONG TAGAPAMAYAPAN

Barangay Case No. _____
For: _____

— against —

Complainant/s

Respondent/

SUBPOENA

TO:

Witnesses

You are hereby commanded to appear before me on the _____ day of _____, 19____, at _____ o'clock, then and there to testify in the hearing of the above-captioned case.

This _____ day of _____, 19_____.
(Handwritten signature)

Punong Barangay/Pangkat Chairman
(Cross out whichever one is not applicable).

Republic of the Philippines
Province of _____
CITY/MUNICIPALITY OF _____
Barangay _____
OFFICE OF THE LUPONG TAGAPAMAYAPAN

Barangay Case No. _____
For: _____

— against —

Complainant/s

Respondent/

AGREEMENT FOR ARBITRATION

We hereby agree to submit our dispute for arbitration to the Punong Barangay/Pangkat ng Tagapagkusundo (Please cross out whichever is not applicable) and bind ourselves to comply with the award that may be rendered thereon. We have made this agreement freely with a full understanding of its nature and consequences.

Entered into this _____ day of _____, 19____

Complainant/s

Respondent/:

ATTESTATION

I hereby certify that the foregoing Agreement for Arbitration was entered into by the parties freely and voluntarily, after I had explained to them the nature and the consequences of such agreement.

Punong Barangay/Pangkat Chairman
(Cross out whichever one is not applicable).

Republic of the Philippines
Province of _____
CITY/MUNICIPALITY OF _____
Barangay _____
OFFICE OF THE LUPONG TAGAPAMAYAPA

Barangay Case No. _____
For: _____

— against —

Complainant/s

Respondent/s

Respondents

ARBITRATION AWARD

After hearing the testimonies given and careful examination of the evidence presented in this case, award is hereby made as follows:

Made this _____ day of _____, 19____ at _____.

Punong Barangay/Pangkat Chairman *

Signature

Date

ATTESTED:

Punong Barangay/Lupon Secretary **

* To be signed by either, whoever made the arbitration award.

** To be signed by the Punong Barangay if the award is made by the Pangkat Chairman, and by the Lupon Secretary if the award is made by the Punong Barangay.

Republic of the Philippines
Province of _____
CITY/MUNICIPALITY OF _____
Barangay _____
OFFICE OF THE LUPONG TAGAPAMAYAPA

Barangay Case No. _____
For: _____

— against —

Complainant/s

Respondent/s

AMICABLE SETTLEMENT

We, complainant/s and respondent/s in the above-captioned case, do hereby agree to settle our dispute as follows:
and bind ourselves to comply honestly and faithfully with the above terms of settlement.

Entered into this _____ day of _____, 19____.

Complainant/s

Respondent/s

ATTESTATION

I hereby certify that the foregoing amicable settlement was entered into by the parties freely and voluntarily, after I had explained to them the nature and consequence of such settlement.

Punong Barangay/Pangkat Chairman

KP Form No. 17

Republic of the Philippines
Province of _____
CITY/MUNICIPALITY OF _____
Barangay _____
OFFICE OF THE LUPONG TAGAPAMAYAPA

Barangay Case No. _____
For: _____

— against —

Complainant/s

Respondent/s

Respondents

R E P U D I A T I O N

I/WE hereby repudiate the settlement/agreement for arbitration on the ground that my/our consent was vitiated by:
(Check out whichever is applicable)

- [] Fraud. (State details) _____
[] Violence. (State details) _____
[] Intimidation. (State details) _____

This _____ day of _____, 19 _____.
Complainant/s

Respondent/s

SUBSCRIBED AND SWORN TO before me this _____ day of _____, 19 _____. at _____.

Punong Barangay/Pangkat Chairman/Member

Received and filed * this _____ day of _____, 19 _____.
Punong Barangay

* Failure to repudiate the settlement or the arbitration agreement within the time limits respectively set (ten [10] days from the date of settlement and five[5] days from the date of arbitration agreement) shall be deemed a waiver of the right to challenge on said grounds.

KP Form No. 18

Republic of the Philippines
Province of _____
CITY/MUNICIPALITY OF _____
Barangay _____
OFFICE OF THE LUPONG TAGAPAMAYAPA

Barangay Case No. _____
For: _____

— against —

Complainant/s

Respondent/s

**NOTICE OF HEARING
(RE: FAILURE TO APPEAR)**

TO: _____
Complainant/s

You are hereby required to appear me/the Pangkat on the _____ day of _____, 19 _____. at _____ o'clock in the morning/afternoon to explain why you failed to appear for mediation/conciliation scheduled on _____, 19 _____. and why your complaint should not be dismissed, a certificate to bar the filing of your action on court/government office should not be issued, and contempt proceedings should not be initiated in court for willful failure or refusal to appear before the Punong Barangay/Pangkat ng Tagapagkasundo.

This _____ day of _____, 19 _____.
Complainant/s

Respondent/s

Punong Barangay/Pangkat Chairman

(Cross out whichever is not applicable)

Notified this _____ day of _____, 19 _____.
Complainant/s

Respondent/s

Republic of the Philippines
Province of _____
CITY/MUNICIPALITY OF _____
Barangay _____
OFFICE OF THE LUPONG TAGAPAMAYAPA

Barangay Case No. _____
For: _____

— against —

Complainant/s

Respondent/s

Respondents

**NOTICE OF HEARING
(RE: FAILURE TO APPEAR)**

TO: _____
Respondent/s

You are hereby required to appear me/the Pangkat on the _____ day of _____, 19____, at _____ o'clock in the morning/afternoon to explain why you failed to appear for mediation/conciliation scheduled on _____, 19____ and why your counterclaim (if any) arising from the complaint should not be dismissed, a certificate to bar the filing of said counterclaim in court/government office should not be issued, and contempt proceedings should not be initiated in court for willful failure or refusal to appear before the Punong Barangay/Pangkat ng Tagapagkasundo.

This _____ day of _____, 19____.

Punong Barangay/Pangkat Chairman

(Cross out whichever is not applicable)

Notified this _____ day of _____, 19____.

Complainant/s

Respondent/s

Republic of the Philippines
Province of _____
CITY/MUNICIPALITY OF _____
Barangay _____
OFFICE OF THE LUPONG TAGAPAMAYAPA

Barangay Case No. _____
For: _____

— against —

Complainant/s

Respondent/s

Respondents

CERTIFICATION TO FILE ACTION

This is to certify that:

1. There has been a personal confrontation between the parties before the Punong Barangay/Pangkat ng Tagapagkasundo;
2. A settlement was reached;
3. The settlement has been repudiated in a statement sworn to before the Punong Barangay by _____ on ground of _____; and
4. Therefore, the corresponding complaint for the dispute may now be filed in court/government office.

This _____ day of _____, 19____.

Lupon Secretary

Attested:

Lupon Chairman

Republic of the Philippines
 Province of _____
 CITY/MUNICIPALITY OF _____
 Barangay _____
 OFFICE OF THE LUPONG TAGAPAMAYAPA

Barangay Case No. _____
 For: _____

— against —

Complainant/s

Respondent/s

Respondents

CERTIFICATION TO FILE ACTION

This is to certify that:

1. There has been a personal confrontation between the parties before the Punong Barangay but mediation failed;
2. The Pangkat ng Tagapagkasundo was constituted but the personal confrontation before the Pangkat likewise did not result into a settlement; and
3. Therefore, the corresponding complaint for the dispute may now be filed in court/government office.

This _____ day of _____, 19 _____. _____

Pangkat Secretary

Attested: _____

Pangkat Chairman

Republic of the Philippines
 Province of _____
 CITY/MUNICIPALITY OF _____
 Barangay _____
 OFFICE OF THE LUPONG TAGAPAMAYAPA

Barangay Case No. _____
 For: _____

— against —

Complainant/s

Respondent/s

Respondents

CERTIFICATION TO FILE ACTION

This is to certify that:

1. There was a personal confrontation between the parties before the Punong Barangay but mediation failed;
2. The Punong Barangay set the meeting of the parties for the constitution of the Pangkat;
3. The respondent willfully failed or refused to appear without justifiable reason at the conciliation proceedings before the Pangkat; and
4. Therefore, the corresponding complaint for the dispute may now be filed in court/government office.

This _____ day of _____, 19 _____. _____

Pangkat Secretary

Attested: _____

Pangkat Chairman

Republic of the Philippines
 Province of _____
 CITY/MUNICIPALITY OF _____
 Barangay _____
 OFFICE OF THE LUPONG TAGAPAMAYAPA

Barangay Case No. _____
 For: _____

— against —

Complainant/s

Respondent/s

Respondents

CERTIFICATION TO BAR ACTION

This is to certify that the above-captioned case was dismissed pursuant to the Order dated _____, for complainant/s _____ (name) and _____ (name) willful failure or refusal to appear for hearing before the Punong Barangay/Pangkat ng Tagapagkasundo and therefore complainant/s is/are barred from filing an action in court/government office.

This _____ day of _____, 19 _____. _____

Lupon Secretary/Pangkat Secretary

Attested: _____

Lupon Chairman/Pangkat Chairman

IMPORTANT: If Lupon Secretary makes the certification, the Lupon Chairman attests. If the Pangkat Secretary makes the certification, the Pangkat Chairman attests.

Republic of the Philippines
Province of _____
CITY/MUNICIPALITY OF _____
Barangay _____
OFFICE OF THE LUPONG TAGAPAMAYAPAN

Barangay Case No. _____
For: _____

— against —

Complainant/s

Respondent/s

Respondents

CERTIFICATION TO BAR COUNTERCLAIM

This is to certify that after prior notice and hearing, the respondent/s _____ (name) and _____ (name) have been found to have willfully failed or refused to appear without justifiable reason before the Punong Barangay/Pangkat Ng Tagapagkasundo and therefore respondent/s/are barred from filing his/their counterclaim (if any) arising from the complaint in court/government office.

This _____ day of _____, 19_____.
(Handwritten signature)

Lupon Secretary/Pangkat Secretary

Attested:

Lupon Chairman/Pangkat Chairman

IMPORTANT: If Lupon Secretary makes the certification, the Lupon Chairman attests. If the Pangkat Secretary makes the certification, the Pangkat Chairman attests.

Republic of the Philippines
Province of _____
CITY/MUNICIPALITY OF _____
Barangay _____
OFFICE OF THE LUPONG TAGAPAMAYAPA

Barangay Case No. _____
For: _____

— against —

Complainant/s

Respondent/s

Respondents

MOTION FOR EXECUTION

Complainant/s/Respondent/s state as follows:
(Date) the question in this case

1. On _____ (Date) the parties in this case signed an amicable settlement/received the arbitration award rendered by the Lupon/Chairman/ Pangkat ng Tagapagkasundo;
 2. The period of ten (10) days from the above-stated date has expired without any of the parties filing a sworn statement of repudiation of the settlement before the Lupon Chairman a petition for nullification of the arbitration award in court; and
 3. The amicable settlement/arbitration award is now final and executory.

WHEREFORE, Complainant/s/Respondent/s request that the corresponding writ of execution be issued by the Lupon Chairman in this case.

Date

Complainant/s/Respondent/s

KP Form No. 24

Republic of the Philippines
 Province of _____
 CITY/MUNICIPALITY OF _____
 Barangay _____
 OFFICE OF THE LUPONG TAGAPAMAYAPA

Barangay Case No. _____
 For: _____

— against —

Complainant/s

Respondent/s

Respondents

**NOTICE OF HEARING
 (RE: MOTION FOR EXECUTION)**

TO: _____
 Complainant/s

Respondent/s

You are hereby required to appear before me on _____ day of _____ 19____ at _____ o'clock in the morning/afternoon/evening for the hearing of the motion for execution, copy of which is attached hereto, filed by _____ (Name of complainant/s/respondent/s)

_____ Date

Punong Barangay/Lupon Chairman

Notified this _____ day of _____, 19_____.

(Signature) Complainant/s

(Signature) Respondent/s

KP Form No. 25

Republic of the Philippines
 Province of _____
 CITY/MUNICIPALITY OF _____
 Barangay _____
 OFFICE OF THE LUPONG TAGAPAMAYAPA

Barangay Case No. _____
 For: _____

— against —

Complainant/s

Respondent/s

Respondents

NOTICE OF EXECUTION

TO: _____
 Complainant/s

Respondent/s

WHEREAS, on _____ (date), an amicable settlement was signed by the parties in the above-entitled case [or an arbitration award was rendered by the Punong Barangay/Pangkat ng Tagapagkasundo];
 WHEREAS, the terms and conditions of the settlement, the dispositive portion of the award, read:

The said settlement/award is now final and executory;

WHEREAS, the party obliged _____ (name) has not complied voluntarily with the aforesigned amicable settlement/arbitration award, within the period of five (5) days from the date of hearing on the motion for execution;
 NOW, THEREFORE, in behalf of the Lupong Tagapamayapa and by virtue of the powers vested in me and the Lupon by the Katarungang Pambarangay Law and Rules, I shall cause to be realized from the goods and personal property of _____ (name of party obliged) the sum of _____ (state amount of settlement or award) upon in the said amicable settlement [or adjudged in the said arbitration award], unless voluntary compliance of said settlement or award shall have been made upon receipt hereof.

Signed this _____ day of _____, 19_____.

Punong Barangay

Copy finished:

Complainant/s

Respondent/s

Ang SALIGAN

ay isang legal resource non-governmental organization na kaakibat ng mga kababaihan, manggagawa at mga local na komunidad, at tumutugon sa mga isyung pangkalikasan at kapayapaan.

Bahagi ng mga programa ng SALIGAN ang paglathala ng mga babasahing tulad nito ukol sa mga karapatan ng mga batayang sector.

